

Surm ooperis – vaid kolmel sügisõhtul

TAMBET KAUGEMA

tambet.kaugema@postimees.ee

Manhattaniil elav tenor Bernardo Villalobos oli ilmselt esimesi new-yorklasi, kes jõudis Eestisse pärast kohutavaid sündmusi Ameerikas. Laulja ootas 48 tundi lennujaamas, et pääseda esimesele Euroopasse suunduvale lennukile, ja kui reis lõpuks välja kuulutati, siis ta lihtsalt rääkis ennast lennukile.

Rääkis, et ta on ooperilaulja ning teda oodatakse ühel kaugel maal, millel nimeks Eesti. Tumemat verd Bernardo Villalobos laulab meespeaosana täna õhtul rahvusoperis Estonia esietendubas Manuel de Falla ooperis «Lühike elu».

Armastatu jalge ees

«Lühike elu» on kahtlemata pärl hispaania ooperite seas, aga siiani on seda veel vähe lavastatud: Estonia toob selle teose välja üldse neljanda teatrina maailmas. Manuel de Falla ooperit näeb eesti publik esialgu vaid kolmel õhtul.

Lavastaja Neeme Kuninga sõnul saab de Falla ooperi sisu võtta kokku ühte lausesse: «Lugu tütarlastest, keda petetakse ja kes sureb armastusest.» Salud armastab Pacot, noormees aga jätab tüdruku pärast võrgutamist maha, et abielluda Carmelaga, temaga ühte ühiskonnakihti kuuluva naisega.

Reetmisest teada saanud, tungib Salud majja, kus peetakse Paco pulmi, paiskab oma reetjale süüdistused näkku ning sureb oma armastatu jalge ees südamevalusse. «Surm, mida ooperilaval näeme, on teistsugune kui see, millest loeme ajalehtedest või mida näeme televiisorist või kogeme vahetult,» ütles Kuningas.

«Ooperis on surm õilistatud ja samas paradoksaalne,» lisas ta. «Mingil hetkel neiu ei oskagi endale aru anda, kas surra oleks hea või on see piinav. Paradoksaalsel kombel paistab surm hea, sest Salud on kogunud oma lühikeses elus armastust, elul on olnud väärtus.»

Erakordne ooper

Kuninga sõnul on «Lühike elu» lugu küll väga lihtne, kuid muusikaliselt vormilt on

HARRI ROSPU

Salud (Nadia Kurem) Paco (Bernardo Villalobos) embuses.

ja saamas paradoksaalne,» üsas ta. «Mingil hetkel neiu ei oskagi endale aru anda, kas surra oleks hea või on see piinav. Paradoksaalsel kombel paistab surm hea, sest Salud on kogunud oma lühikeses elus armastust, elul on olnud väärtus.»

Erakordne ooper

Kuninga sõnul on «Lühikese elu» lugu küll väga lihtne, kuid muusikaliselt vormilt on tegemist erakordse ooperiteosega. «See pole tüüpiline lineaarne ooper *à la* «elas kord keegi ning temaga juhtus selline lugu». Ooperiks saab seda nimetada vaid tinglikult – selles on palju ooperile ebatüüpilisi meeoleu- ja seisundipilte.»

Madinavaese ooperilavastuse kunstnik on Pille Jänes ja valguskunstnik Airi Eras, kes mõlemad püüdsid ka oma töös lihtsuse poole. «Pigem on lavastuses tähtis see, mis toimub tegelaste hinges,» rääkis Kuningas.

Pacot kehastava Bernardo Villalobose (USA) kõrval teevad lavastuses kaasa Nadia Kurem, Riina Aireenne, Jassi Zahharov, Rauno Elp jt. Lavastuse muusikaline juht ja dirigent on Jüri Alperten.

Põhjusena, miks «Lühikest elu» mängitakse kõigest kolmel õhtul, nimetas Kuningas seda, et ooper etendub spetsiaalselt festivali «Vox Est Fest» raames, mille teemaks on tänavu hispaania muusika. Kuningas lubas, et «Lühikest lugu» mängitakse uuesti kevadel.